

Териториално статистическо бюро - Североизток
Отдел „Статистически изследвания - Варна“

**ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И
НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА**

През 2024 г. **на отчет¹ в детските педагогически стаи в област Варна са водени** 545 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления. В сравнение с 2023 г. броят им намалява с 27, или с 4.7%.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 80.9%;
- малолетни (8 - 13 години) - 19.1%;
- момчета - 410 (75.2%);
- момичета - 135 (24.8%);
- учащи - 453 лица (83.1%);
- в криминогенна среда живеят 280 малолетни и непълнолетни (51.4%).

Броят на **заведените на отчет² в ДПС в област Варна през 2024 г.** е 175, или 32.1% от всички, водени на отчет, като 76.6% от тях са непълнолетни.

През 2024 г. **снети от отчет в ДПС** са 195 малолетни и непълнолетни, или 35.8% от водените на отчет през годината:

- поради поправяне на поведението - 113 лица (58.0%);
- поради навършване на 18-годишна възраст - 73 лица (37.4%);
- на други основания - 9 лица (4.6%).

За извършени противообществени прояви в област Варна през 2024 г. през ДПС **са преминали** 290 деца. От тях момчетата са 205, или 70.7%, а момичетата - 85 (29.3%).

Разпределението на преминалите през ДПС по някои видове противообществени прояви е следното:

- бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 85 (29.3%);
- прояви на насилие и агресия - 50 (17.2%);
- употреба на психоактивни вещества - 38 (13.1%);
- непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място - 22 (7.6%);
- повреждане на обществена и/или частна собственост - 22 (7.6%);
- скитничество - 18 (6.2%).

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

² Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

През 2024 г. **малолетните и непълнолетните, преминали през ДПС за извършени престъпления в област Варна**, са 280.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 118 лица, или 42.1% от всички, преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е дялът на извършителите на кражби от домовете - 27.1% (32 лица) и на кражби от магазини или други търговски обекти - 24.6% (29 лица).

През 2024 г. в ДПС в област Варна са регистрирани 103 **пострадали от престъпления** на възраст 8 - 17 години, от които 73 (70.9%) са момчета и 30 (29.1%) - момичета. Малолетните пострадали лица са 35.9%, а непълнолетните - 64.1%.

Сред жертвите на престъпления най-много са малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби на имущество - 37 лица (35.9%). Следват пострадалите от нанесени телесни повреди - 36 лица (35.0%), от детска порнография - 5 лица (4.9%) и от блудство - 4 лица (3.9%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

В структурата на общественотоопасните деяния, за които са наложени възпитателни мерки през годината, най-голям е относителният дял на извършените престъпления - 162 (63.3%), следвани от противообществените прояви - 82 (32.0%) и административните нарушения - 12 (4.7%).

През отчетната година местните комисии са наложили 325 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 224 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 256 общественотоопасни деяния¹.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 117 мерки (36.0%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 97 възпитателни мерки (29.8%);
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - 50 мерки (15.4%).

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени са за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), освободени от ВУИ; освободени от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет в ДПС за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които са новозаведени през отчетната година.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

В броя на сметите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния кодекс, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживееене на лицата.